

Ohje potilaalle joka on hepatiitti C-viruksen kantaja

Hepatiitti C-virus (HCV) aiheuttaa maksatulehduksen. Virus leviää pääasiassa veren välityksellä. Suomessa suurin osa potilaista saa tartunnan suonensisäisten huumeiden käytön seurauksena.

Virusta on useita alatyyppejä, joten tartunnan voi saada useaan kertaan. Seksitartunta on hyvin harvinainen. Tartuntariski raskauden ja synnytyksen yhteydessä äidistä lapseen on pieni (noin 5 %) eikä rintaruokintaa tarvitse välttää. Hepatiitti C ei tartu tavanomaisessa ihmisten välisessä kanssakäymisessä, ja tartunnan saanut voi jatkaa normaalisti työssä tai koulussa. Tartunta ei tapahdu ehjän ihon läpi. Raskauden aikana potilasta tulisi seurata äitiyspoliklinikalla.

Taudinkuva vaihtelee, mutta valtaosa potilaista on oireettomia infektion alkuvaiheessa. Yleensä hepatiitti C-infektio johtaa viruksen pitkäaikaiseen kantajuuteen. Runsas alkoholin käyttö lisää huomattavasti vakavan maksavaurion vaaraa.

Hepatiitti C-tartuntaa vastaan ei ole rokotetta, eikä tartuntaa voi ehkäistä vasta-aineilla (immunoglobuliini). Kaikille hepatiitti C-potilaille tulee suorittaa myös hepatiitti B- ja HIV-vasta-ainetestaus.

Ohjeita, joilla voit välttää tartunnan leviämistä

1. Älä luovuta verta ja älä tee elinluovutustestamenttia.
2. Ilmoita hoitavalle lääkärille, hammaslääkärille ja hoitohenkilökunnalle, että olet hepatiitti C-viruksen kantaja. Tartunnan siirtymisen riski hoitohenkilökuntaan tai hammaslääkəriin on hyvin pieni, jos noudatetaan asianmukaisia suojauskeinoja.
3. Vakiintuneessa seksisuhteessa ei yleensä tarvita kondomia, jos Sinulla ei ole muita veren välityksellä leviäviä tauteja (esim. hepatiitti B- tai HIV-infektio).
4. Huolehdi, että ihosi pysyy ehjänä ja pese kätesi, kun olet koskettanut eritteitä.
5. Puhdista veri iholta aina ja sido huolellisesti pienetkin haavat. Hävitä veren tahrinat siteet (etenkin kuukautissiteet) huolellisesti pakkaamalla ne erikseen muovipussiin ennen jäteastiaan laittamista. Jos toinen henkilö käsittelee verelläsi tahriutunutta materiaalia, tulisi hänen käyttää suojakäsineitä.
6. Ruokailuvälineet voit pestä normaaliin tapaan.
7. Verinen likapyykki huuhdellaan ensin kylmällä vedellä pesukoneen esipesuohjelmalla ja mielellään entsyymipesuaineella. Sen jälkeen se voidaan

[Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä](#) | [Mellersta Österbottens social- och hälsövärdssamkommun](#)

8. pestä materiaalin suosituksen mukaisessa lämpötilassa. Ellei konepesu ole mahdollista, voi pyykin liuottaa klooripitoisessa puhdistusaineessa (esim. Klorin®) pakkauksen ohjeen mukaan.
9. Veri ja veriset eritetahrat pyyhitään pinnoilta klooripitoisella puhdistusaineella kertakäyttöpyyhettä käyttäen (esim. Super-Kloriitti®) pakkauksen ohjeen mukaan ja lopuksi pestään kädet.
10. Älä lainaa muille/muilta henkilökohtaiseen hygieniaasi tarvitsemiasi esineitä, kuten kampa, hammasharjaa tai partakonetta ja säilytä omasi erillään toisten esineistä.
11. Vältä muita maksavaurioita aiheuttavia tekijöitä (etenkin alkoholi ja maksalle vaaralliset lääkkeet).

Huumeiden käytön yhteydessä hepatiitti C-infektio leviää herkästi. Huumeiden käytön jatkaminen altistaa hepatiitti C-viruksen uusille alatyypeille ja lisää vakavan maksavaurion riskiä. Neulojen ja ruiskujen omaehtoinen sterilointi ei poista tartuntariskiä täysin varmasti. C-hepatiitti voi levitä myös astiasta, josta huumeliuos vedetään ruiskuihin.

C-hepatiitin hoitona voidaan käyttää ihon alle pistettävää interferonia ja suun kautta otettavaa ribaviriini lääkettä. Hoito voi olla aiheellinen, kun maksa-arvot (ALAT) ovat koholla ja verestä löytyy viruksen osia (RNA-testi). Tarvittaessa maksasta voidaan ottaa koepala tulehdusasteen selvittämiseksi. Huume- ja alkoholiriippuvuus on este hoidon aloittamiselle. Hoidolla ei saada tuloksia kaikilla potilailla. Sairauteen liittyvät hoidot ja sairaalakäynnit ovat potilaalle maksuttomia.